SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 9
van **KRISTOF SLAGMULDER**
datum: 29 september 2022

---

aan **JAN JAMBON**
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Neerlandistiek wereldwijd en het Colloquium Neerlandicum 2022 - Ondersteuning

Tussen 22 en 26 augustus jl. vond aan de Radboud Universiteit in Nijmegen het 21ste 'Colloquium Neerlandicum' plaats. Het congres vindt driejaarlijks plaats en wordt georganiseerd door de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN). De IVN ontvangt financiële steun van de Nederlandse Taalunie Op het colloquium kunnen onderzoekers, docenten en vertalers resultaten, ideeën, ervaringen en 'best practices' uitwisselen en het biedt de mogelijkheid om het netwerk van de internationale neerlandistiek te verstevigen en uit te breiden.

De minister-president verklaarde in de commissievergadering van 23 juni 2022 dat er op het 'Colloquium Neerlandicum' verschillende acties voor de internationale neerlandistiek zouden worden voorgesteld. En die acties lijken broodnodig. De IVN trok al meermaals aan de alarmbel over de staat van het Nederlands wereldwijd en stelt dat Nederlandstalige overheden, in vergelijking met andere landen die hun taal internationaal promoten, veel te weinig investeren in de promotie van de Nederlandse taal.

1. Kan de minister-president een overzicht geven van de verschillende initiatieven die deze legislatuur werden genomen om de neerlandistiek wereldwijd te ondersteunen?
2. Welke initiatieven plant de minister-president nog om de neerlandistiek wereldwijd te promoten?
3. Hoe is de status van het Nederlands wereldwijd volgens de minister-president geëvalueerd de afgelopen jaren?
    a) In welke landen is er een leerstoel Neerlandistiek aanwezig? Zijn er ook landen waar die sinds 2019 verdwenen is?
    b) Zijn er landen waar de interesse voor de neerlandistiek sterk is toe- of afgenomen de afgelopen jaren? Om welke landen gaat het en waarop baseert de minister-president zich?
4. In de commissievergadering van 18 januari 2022 verklaarde de minister-president dat de Nederlandse Taalunie in het voorjaar een veldanalyse zou maken om de stand van zaken van de Neerlandistiek in heel Frankrijk in kaart te brengen. De minister-president zou bovendien na de zomer een afspraak hebben gepland met regiopresident Xavier Bertrand en er het onderwerp van het onderwijs van het Nederlands in Frankrijk ter sprake brengen.
    a) Is deze veldanalyse ondertussen afgerond en wat waren de vaststellingen?

Vlaams Parlement

b) Zijn er op basis van die vaststellingen gerichte acties naar voren geschoven om het onderwijs van het Nederlands te ondersteunen? Zal de Vlaamse Regering maatregelen nemen opdat de voorgestelde acties daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden?

c) Heeft de ontmoeting met regiopresident Xavier Bertrand ondertussen plaatsgevonden en wat werd er concreet besproken rond het onderwijs van het Nederlands?

5. Werken de Vlaamse Regering en de Vlaamse diplomatie samen met de IVN? Op welke manier?

6. Waren er vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering of de Vlaamse diplomatie aanwezig op het 'Colloquium Neerlandicum'? Zo ja, welke? Zo niet, waarom niet?

7. Welke acties werden er op het 'Colloquium Neerlandicum' naar voren geschoven? Hoe zal er gehoor aan de verschillende acties gegeven worden en kan de Vlaamse Regering daarin een rol spelen?

JAN JAMBON
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD
op vraag nr. 9 van 29 september 2022
van **KRISTOF SLAGMULDER**

---

1. Voor een historisch overzicht van de acties hierrond tot en met de zomer van 2021 verwijs ik de volksvertegenwoordiger naar het antwoord op VOU 1343 (2019-2020) en VOU 4073 (2020-2021) van Cathy Coudyser.

   In de juni 2021 keurde het Comité van Ministers van de Taalunie een visietekst met een actieplan voor de neerlandistiek goed.

   Om dit (mee) te realiseren zet de Taalunie zich in:
   - voor visieontwikkeling rond gezamenlijke thema's en uitdagingen binnen de neerlandistiek
   - voor het versterken van de vakgroepen/afdelingen Nederlands wereldwijd
   - voor het opzetten en consolideren van sterke netwerken ten behoeve van de neerlandistiek
   - voor de status en aantrekkelijkheid van het Nederlands en het leren van het Nederlands in de wereld

   Deze acties worden gerealiseerd met reguliere middelen en worden geflankeerd door versterkende activiteiten voor de internationale neerlandistiek in het kader van het impulstraject (2021-2024) en van het actieplan voor de neerlandistiek.

   Om de reguliere werking, het impulstraject en de initiatieven n.a.v. het actieplan elkaar te laten versterken, om menskracht en middelen te bundelen, en om helderheid te creëren rond prioriteiten worden voor 2022-2023 zes geoperationaliseerde doelstellingen naar voren geschoven. Deze geven richting aan de werking in die periode.

   - Doelstelling 1 – Versterken van een toekomstgerichte en slagvaardige neerlandistiek door het opzetten en uitbouwen van een denktank t.b.v. de neerlandistiek

   - Doelstelling 2 – Stimuleren van de werking en het voortbestaan van de vakgroepen/afdelingen Nederlands wereldwijd door kennis van en inzicht in de veldmechanismes te verzamelen

   - Doelstelling 3 – Vereenvoudigen van de subsidiesystematiek voor de internationale neerlandistiek

   - Doelstelling 4 – Versterken van de neerlandistieknetwerken wereldwijd

   - Doelstelling 5 – Uitbouwen van structurele samenwerking tussen de neerlandistiek binnen en buiten het Taalgebied.

   Daarnaast nam de Taalunie ook verschillende initiatieven in het kader van het impulstraject, hiervoor verwijs ik de volksvertegenwoordiger naar het antwoord op SV 8 (2022-2023) van Filip Brusselmans.

2. De promotie van de internationale neerlandistiek is een belangrijk onderdeel van mijn buitenlandse zendingen. Zo had ik de voorbije maanden ontmoetingen met verschillende afdelingen en studenten Nederlands, van Zuid-Afrika tot Ierland. Ook neemt de Vlaamse diplomatie, vaak in samenwerking met de Taalunie en/of Nederlandse collega's verschillende initiatieven ter ondersteuning van de neerlandistiek wereldwijd. Ook andere spelers zijn actief in de ondersteuning van de neerlandistiek, vaak met hulp van het flankerend beleid van de Taalunie. Een overzicht kan de volksvertegenwoordiger ook vinden in het antwoord op SV 324 (2021-2022) van Jan Laeremans.

3. a) Het aantal studenten voor Nederlands en neerlandistiek is wereldwijd licht gedaald, zoals dat voor andere taal- en cultuuropleidingen ook het geval is, met uitzondering van het Engels. We zien vooral een daling in de masteropleidingen. Het aantal docenten daalt licht door bv. de niet-opvolging van docenten die met pensioen gaan. Er waren in 2021 131 afdelingen (leerstoelen) Nederlands in 39 landen die ongeveer 15.000 studenten bedienen. Dat is een stabiel aantal over de laatste 5 jaar. Er zijn universiteiten (soms faculteiten, soms talencentra) in Franstalig België, Brazilië, Belarus, Bulgarije, Canada, China, Duitsland, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Georgië, Hongarije, Ierland, Indonesië, Italië, Japan, Kroatië, Letland, Namibië, Noorwegen, Oekraïne, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Rusland, Servië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Turkije, VS, Zuid-Afrika, Zuid-Korea, Zwitserland en Zweden.

   Er zijn een aantal afdelingen waarvan het voortbestaan onzeker is of die op een of andere manier worden bedreigd. De dreiging tot sluiting van een afdeling in Lublin werd opgelost door een gezamenlijke actie van de Taalunie en de (Vlaamse) diplomatie. Ook voor Frankfurt en Padua is een oplossing gevonden. In Wenen heeft een geconcerteerde actie al een eerste positief resultaat opgeleverd. In het najaar zal de algemeen secretaris een bezoek brengen aan de Sorbonne in Parijs om de situatie ter plaatse te bespreken en een rondreis ondernemen langs verschillende instellingen in Centraal-Europa. Sinds 2019 is alleen in Göttingen de opleiding neerlandistiek verdwenen.

   b) Er is een afname van studenten in Groot-Brittannië en de Scandinavische landen als gevolg van een kleiner aanbod Nederlands aan universiteiten die bezuinigen of andere budgettaire prioriteiten hebben. In de overgrote meerderheid van de afdelingen is er een stabiel aantal studenten of een zeer lichte daling. Er zijn enkele afdelingen die groeien (qua personeel en studenten), maar die zijn geografisch verspreid en het hangt volledig af van de bereidheid van de universiteiten om in de opleiding Nederlands te investeren. Enkele voorbeelden van groeiende afdelingen zijn Stockholm en Poznan.

   Deze informatie is gebaseerd op de jaarverslagen die de Taalunie van de afdelingen heeft ontvangen.

4. a) Er wordt inderdaad momenteel in opdracht van de Taalunie een veldonderzoek uitgevoerd in Frankrijk door de Universiteit van Rijsel. Daarvoor vond ook een bevraging plaats, waarvan de resultaten nu worden geanalyseerd. De onderzoekers zullen hun bevindingen delen met de neerlandici en diplomaten in Frankrijk. Op basis hiervan zal de Taalunie beleidslijnen voor de neerlandistiek in Frankrijk uittekenen.

   b) Aangezien de resultaten van het veldonderzoek nog geanalyseerd worden, kan ik nog een concrete acties naar voor schuiven.

   c) De geplande ontmoeting met Xavier Bertrand in september 2022 kon helaas niet plaatsvinden, maar in samenspraak met de Diplomatiek Vertegenwoordiger van

Vlaanderen in Frankrijk, de regio Hauts-de-France en mijn administratie zoek ik naar een nieuwe datum voor dit overleg in 2023.

5. Op dit moment is er regelmatig contact tussen de Vlaamse diplomatie en de IVN, en dit in het bijzonder met de diplomatieke post in Den Haag.

6. Tijdens het Colloquium Neerlandicum was er een afvaardiging van de Vlaamse post in Den Haag aanwezig.

7. Hiervoor verwijs ik naar het antwoord op SV 8 (2022-2023) van Filip Brusselmans.